

عنوان مقاله:

واسازی داستان اسکندر و فغانستان براساس دیدگاه دیگربودگی جنسیتی

محل انتشار:

فصلنامه نقد ادبی، دوره 15، شماره 59 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 34

نویسندگان:

مریم حیدری - *assistant professor*

زهرا آقابابایی خوزانی - *assistant professor*

خلاصه مقاله:

فارغ از پیام آشکار که بر پوسته هر متنی به نمایش درمیآید، گاهی گفتمان دیگری در ضمیر محتوا وجود دارد که نیت سازندگان متن را در حمایت از پوسته به چالش میکشد. در پرتو دگرخوانی و واسازی آثار، هزارتوهای تاریک، روشن و مفاهیم تازه‌ای ارائه میشوند. دو روایت فردوسی و ثعالبی از داستان «اسکندر و دختر پادشاه هند»، با تفاوتی معنادار در پایان‌بندی، داستانی آشنا از پیوند زناشویی دختر زیبای مغلوب با پادشاه فاتح است، اما در بررسی گفتمان ثانویه، سازوکارهای اعمال قدرت بر بدن برجسته میشوند. این سازوکارها برخلاف تصور رایج، تنها تعذیب نیستند، بلکه علمالمنظر یا جمالشناسی نیز نوعی شبکه مراقبت تلقی میشود که با ورود زن از عرصه «دیگری» (خانه پدری) به حیطة «خود» (خانه همسر) پایان نمیابد؛ بالعکس، زن آن هنگام که از آزمون بدنمندی که نهاد قدرت آن را تدارک دیده است، سربلند بیرون میآید، با عدول از هنجارهای جامعه‌پذیری، به مثابه تهدیدی برای تمامیتخواهی نظام حاکم به شمار میرود و طرد میشود. در این مقاله به شیوه تحلیلی توصیفی و با نگاه جامعه‌شناسانه، عناصر موجود در داستان مذکور واسازی شده‌اند و با بهره‌گیری از آرای اندیشمندان این عرصه به ویژه میشل فوکو به روابط متقابل سه عنصر «زیبایی»، «دانش»، و «قدرت» پرداخته شده است.

کلمات کلیدی:

Gender, Otherness, Iskandar and Faghestan, power, جنسیت, دیگری, اسکندر و فغانستان, بدن مندی, قدرت

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1836169>

